

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 27C/108/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124213135
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Scholtzová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2025:5124213135.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

-6-
27C/108/2024

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Scholtzovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., so sídlom Vojtecha Tvrdého 17, 010 01 Žilina, IČO: 36 436 640 proti žalovaným: 1/ D. A. E., 2/ F. A. E., žalovaní 1/, 2/ neznámi vlastníci zastúpení: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková cesta 36, 817 15 Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

-7-
27C/108/2024

I. Súd zrušuje podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných 1/, 2/ k pozemku - parcele KNC parc. č. 2928, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 867 m², zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. C., obec C., C. E. G. A. a vykonáva vyporiadanie tak, že nehnuteľnosť sa v celosti prikazuje do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý je p o v i n ý zaplatiť žalovanému 1/ sumu vo výške 650,30 eur a žalovanej 2/ sumu vo výške 108,40 eur, všetko v lehote do 3 dní po právoplatnosti rozsudku na účet Slovenského pozemkového fondu H. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, variabilný symbol: XXXXXXXXXX.

II. Žalobcovi proti žalovaným 1/, 2/ sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

-5-
27C/108/2024

1. Žalobou doručенou tunajšiemu súdu dňa 09.12.2024 sa žalobca domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných k nehnuteľnosti – parcele KNC parc. č. 2928, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 867 m², zapísanej na LV č. XXXX pre kat. úz. C. a vyporiadal ho tak, že nehnuteľnosť prikáže do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, že žalobca bude povinný na vyrovnanie podielu zo zrušeného podielového spoluvlastníctva zaplatiť žalovanému 1/ sumu 650,30 eur a žalovanej 2/ sumu 108,40 eur.

2. Žalobca podanú žalobu skutkovo odôvodnil tým, že účastníci sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností v k.ú. C., LV XXXX ako parcela KNC 2928 trvalý trávny porast o výmere 867 m². Uviedol, že všeobecná jednotková cena pozemku bola určená porovnaním hodnôt nehnuteľností určených vykonaným dokazovaním podľa rozsudkov Okresného súdu I., ktorými bolo zrušené a vyporiadané podielové spoluvlastníctvo porovnateľných nehnuteľností v danom kat. území v aktuálnom čase a mieste. Hodnota nehnuteľnosti predmetu sporu je ustálená v sume 2,- eura/m². Výška spoluvlastníckych podielov predstavuje 325,1 m² pre žalovaného 1/, 54,2 m² pre žalovanú 2/ a 487,7 m² pre žalobcu. Skutočnosť, že konkrétny žalovaný vedený príslušným orgánom evidencie katastra nehnuteľností je osoba neznáma a zastúpená správcom - štátom zriadenou právnickou osobou, ktorou je H. J. K. L. M. H., D. vyplýva jednak z údajov katastra, jednak z právnych predpisov. Žalobca ďalej poukazuje na uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/238/2021, sp. zn. 8Cdo/31/2018 zo dňa 15.apríla 2019, sp. zn. 6Cdo/11/2016 zo dňa 24.02.2016 rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/326/2015-38 zo dňa 29.05.2015, sp. zn. 11Co/140/2014-185 zo dňa 08.09.2014, nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 289/2017 zo dňa 21.11.2017 a uznesenie sp. zn. III. ÚS 388/2018 zo dňa 16.10.2018. Skutočnosť, že konkrétny žalovaný je osobou neznámy(nezistený) žalobca ustálil aj na základe evidencii katastra nehnuteľností na príslušnom liste vlastníctva, žiadosťou správcovi, žiadosťou „REGOB“ orgánu poverenému vedením evidencie obyvateľstva, žiadosťou na príslušný obecny úrad o podanie informácie, či tieto osoby sú v obci známe, žiadosťou na príslušnú farnosť, Žiadosťou na príslušný dedičský súd, Žiadosťou o podanie informácie miestnemu subjektu hospodáriacemu na poľnohospodárskej alebo lesnej pôde (farmár, pozemkové spoločenstvo) a na základe miestneho zisťovania v lokalite predmetu konania. Tvrdil, že reálne rozdelenie pozemku nie je dobre možné a účelné, pretože jeho rozdelením by sa pozemok nemohol účelne využívať. Žalobca navrhol spoluvlastníctvo zrušiť a vyporiadať tak, že súd prikáže predmetnú nehnuteľnosť do jeho výlučného vlastníctva s tým, že bude povinný vyplatiť ostatným spoluvlastníkom primeranú náhradu. Žalobca vo vzťahu k ostatným spoluvlastníkom prejavil skutočný záujem o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou. Vzhľadom k tomu, že zákon umožňuje uzavrieť dohodu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva so zákonným správcom neznámeho/nezisteného vlastníka(H., M.), oslovil s dňa podania žaloby k návrhu žalobcu nevyjadril. Záverom žalobca uviedol, že nakoľko sa pred podaním žaloby efektívne pokúšal s ostatnými spoluvlastníkmi na zrušení a vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva dohodnúť a tak predísť zbytočnému súdному konaniu, domáha sa, aby mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Neuplatňuje si však nárok na náhradu trov konania voči tomu spoluvlastníkovi alebo jeho nástupcovi, ktorý pred podaním žaloby so zrušením a vyporiadaním súhlasil a/alebo ktorý bude so zrušením a vyporiadaním súhlasiť podľa návrhu v petite tejto žaloby.

3. Zástupca žalovaných vo vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 17.02.2025 uviedol, že žalobu považuje za predčasne podanú. Žalobca požiadal zástupcu žalovaného 1/ a 2/ o vysporiadanie pozemku žiadosťou zo dňa 25.11.2024. H. J. K. ako správca poľnohospodárskych nehnuteľností vo svojej správe nakladá s nimi vo verejnom záujme a predovšetkým s odbornou starostlivosťou. Lehota 7 dní na vyjadrenie k nehnuteľnosti, daná žalobcom v žiadosti zo dňa 25.11.2024, je preto na splnenie odbornej starostlivosti o nehnuteľnosť v správe H. J. K. príkrátka. Zároveň ide len o subjektívnu lehotu danú žalobcom. Uvedenú žiadosť zo dňa 25.11.2024, preto považuje zástupca žalovaných za účelovú. Žalobca nečakal na vyjadrenie H. J. K., ale radšej pristúpil hneď po uplynutí lehoty k žalobe, aby si do budúcnosti pripravil priestor na požadovanie tro konania ak sa s jeho žalobným návrhom nebude súhlasiť. Poukázal na to, že žiadosť zo dňa 25.11.2024 bola H. J. K. doručená až 27.11.2024 a žaloba podaná 09.12.2024. Čiže žalobca dal H. J. K. len 12 kalendárnych dní na možnosť reakcie. Je všeobecne známe, že H. J. K. má množstvo obdobných žiadostí na ktoré musí reagovať a riešiť ich. Jeho zamestnanci vykonávajú dôkladnú analýzu každej žiadosti a až následne na ňu reagujú. Táto analýza sa pri množstve žiadostí nedá vykonať v lehotách (niekedy extrémne krátkych), ktoré požadujú žiadatelia. Tak to bolo aj v tomto prípade, kedy na žalobcovu žiadosť zo dňa 25.11.2024 bolo reagované s oneskorením, a to výzvou zo dňa 13.02.2025. Ak by žalobca skutočne mal taký záujem o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou ako deklaruje v článku IV. žaloby snažil by sa vec riešiť mimosúdne. No miesto toho pristúpil hneď k súdnému konaniu, v ktorom nemusí splniť dodatočné požiadavky H. J. K. z výzvy zo dňa 13.02.2025. Do dnešného dňa na túto výzvu žalobca nereagoval. Je teda evidentné, že mimosúdne riešenie veci žalobca len predtíeral a celý čas bolo jeho úmyslom riešiť vec súdne. Predmetná nehnuteľnosť sa podľa LV XXXX kat. úz. C. nachádza mimo zastavané územie obce C.. Vedie k nej lesná prístupová cesta vo vlastníctve tretích osôb. Je na nej postavená stavba, ktorá nie je evidovaná v katastri nehnuteľností. Zástupca žalovaných 1/ a 2/ nedal k jej vybudovaniu súhlas, ide teda o „čiernu stavbu.“ Ďalej uviedol, že za účelom určenia funkčného využitia predmetnej nehnuteľnosti

požiadal obec C. o územnoplánovacia informáciu a požiadal súd o vyžiadanie kópie kúpnej zmluvy, na základe ktorej nadobudol žalobca na predmetnej nehnuteľnosti spoluvlastnícky podiel.

4. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného doručenom súdu dňa 18.03.2025 uviedol, že nie úplné rozumie vnímaniu obsahu vyjadrenia žalovaných, ktorí v bode I. vyjadrenia konštatujú, že žiadosť žalobcu zo dňa 25.11.2024 bola účelová, a že žaloba bola podaná predčasne. Ako správne uviedol H. J. K., žaloba bola podaná 09.12.2024, teda po uplynutí 7 dňovej lehoty, v ktorej žalobca žiadal H., aby sa v návrhu vyjadril. H. sa vyjadril až dňa 13.01.2025, a to spôsobom, ktorý nezodpovedá rovnocennému postaveniu účastníkov ako spoluvlastníkov zapísaných na príslušnom LV. H. nie je v pozícii nadriadeného orgánu všetkých spoluvlastníkov zapísaných na LV, ale je zákonný správcom spoluvlastníkov, ktorí sa považujú za nezistených vlastníkov. Pokiaľ H. chce šetriť otázky súvisiace s majetkom, ktorý spravuje, má si toto zabezpečiť vo vlastnej réžii a neúkolovať ostatných spoluvlastníkov. Zo skúsenosti právneho zástupcu žalobcu možno konštatovať, že v posledných rokoch ani jedno percento žiadosti o odkúpenie spoluvlastníckych podielov nebolo zrealizované vybavením v prospech podielového spoluvlastníka, pričom H. vždy predkladá ďalšie a ďalšie podmienky, ktoré žiada doložiť, aby sa následne vyhovoril, rovnako ako v podaní zo dňa 17.02.2025 na množstvo doručených a nevybavených žiadostí. Je potom logické, že spoluvlastníci, pokiaľ oslovený spoluvlastník, a je jedno, či je známy alebo neznámy zastúpený H., sa v obvyklej primeranej lehote nevyjadria, domáha sa svojho práva súdnou cestou. Ako vysoko nekorektné, možno až urážajúce možno považovať konštatovanie, že žalobca návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo dňa 25.11.2024 nemyslel vážne a podal formálne len za účelom uplatnenia si nároku na náhradu trov konania. Súdny predseda H. k náhrade trov konania obvykle nezaväzujú, hoci aj v tomto smere by mali zohľadňovať, skutočnosť, že pokiaľ zákon nezistenému vlastníkovi priznáva procesnú legitimitáciu sui generis, táto by sa mala vzťahovať aj na zodpovednosť za konanie, ako aj náhrady, ktoré sú vyvolané konaním jeho zákonného zástupcu, pretože ten koná v mene spoluvlastníka na jeho účet. Žalobca osobitne poukázal, že jeho podanie zo dňa 25.11.2024 nebola žiadosť, ale návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

5. Zástupca žalovaných 1/, 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu doručenom súdu dňa 30.04.2025 uviedol, že mu bola k predmetnej nehnuteľnosti doručená z obce C. územnoplánovacia informácia a žalobca predložil kúpnu zmluvu. Súhlasil preto so zrušením podielového spoluvlastníctva k predmetnej nehnuteľnosti, berúc najmä do úvahy zásadu, z ktorej vychádza Občiansky zákonník, že nikoho nemožno spravodlivo nútiť, aby zotrval v podielovom spoluvlastníctve. Súhlasil aj so spôsobom vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ktorý navrhol žalobca, a teda prikázaním predmetnej nehnuteľnosti do vlastníctva žalobcu za primeranú náhradu. Bol toho názoru, že v tomto prípade vyporiadanie podielového spoluvlastníctva rozdelením veci k predmetnej nehnuteľnosti nie je dobré vzhľadom na jej tvar, jej účelné využitie a zákonné limity zakazujúce drobenie pozemkov. K výške primeranej náhrady uviedol, že navrhnutú výšku primeranej náhrady považuje za primeranú. K trovám konania požiadal, aby súd žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanému - neznámemu nezistenému vlastníkovi nepriznal, z dôvodu osobitosti konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, v ktorom ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov je oprávnený podať návrh na súd. V samotnom konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vystupuje na jednej strane oprávnenie žalobcu, ktorému prislúcha právo na prikázanie podielu žalovaného do jeho výlučného vlastníctva a na druhej strane tomu prislúchajúca povinnosť žalobcu zaplatiť za podiel žalovaného primeranú náhradu. Žalovaný 1/ a 2/ nijakým spôsobom nezapríčinil predmetné súdne konanie. Podanom žalobou žalobca realizoval svoje právo v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka.

6. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na deň 09.07.2025. Na pojednávaní nebol prítomný žalobca ani jeho právny zástupca, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 02.07.2025 s tým, že si neuplatňuje nárok na náhradu trov konania. Nedostavil sa ani zástupca žalovaných, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil v podaní doručenom súdu dňa 30.04.2025.

7. Podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. C. (č.l. 14 spisu) je zřejmé, že podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti – parcely KNC parc. č. 2928, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 867 m² sú žalobca v podiele 9/16 k celku, žalovaný 1/ v podiele 3/8 k celku a žalovaná 2/ v podiele 1/16 k celku.

8. Žalobca k žalobe pripojil ako prílohy aj rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 17C/8/2022-50 zo dňa 08.02.2023 (č.l. 15 spisu), rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 4C/59/2018-240 zo dňa 27.05.2021 (č.l. 19 spisu), list – vyjadrenie k žiadosti od obce C. zo dňa 16.08.2023 (č.l. 26 spisu), list – žiadosť o poskytnutie oznámenia adresovaný Registru obyvateľov SR zo dňa 04.06.2024 (č.l. 27 spisu) a odpoveď z registra obyvateľov SR (č.l. 28 spisu), list – šetrenie identifikácia údajov pre účely podľa § 133 CSP adresovaný Okresnému súdu Žilina, dedičskému oddeleniu zo dňa 04.06.2024 (č.l. 30 spisu) a emailovú odpoveď súdu (č.l. 32 spisu), list – vyjadrenie k dopytu o vedomosti o neznámych osobách od N. J. H. C. zo dňa 23.09.2024 (č.l. 33 spisu), čestné vyhlásenia (č.l. 34 – 36 spisu), Žiadosť o vyporiadanie vlastníctva/zrušenie spoluvlastníctva adresované H. zo dňa 25.11.2024 (č.l. 37 spisu).

9. Podľa § 136 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov. Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

10. Podľa § 137 ods. 1 OZ, podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

11. Podľa § 142 ods. 1 OZ, ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom. Ak vec žiadny zo spoluvlastníkov nechce, súd nariadi jej predaj a výťažok rozdelí podľa podielov.

12. Spoluvlastníctvom rozumieme pluralitu subjektov vlastníckeho práva k tej istej veci, to je prípad, keď vlastnícke právo k tej istej veci patrí niekoľkým osobám. Každý zo spoluvlastníkov má zásadne tie isté oprávnenia, aké má jediný vlastník, avšak výkon tohto jeho oprávnenia je obmedzený tým, že rovnaké oprávnenia majú aj ostatní spoluvlastníci.

13. Pri zrušení spoluvlastníctva súdom ide o jeho zrušenie konštitutívnym rozhodnutím, pričom spoluvlastníka nemožno zásadne nútiť, aby proti svojej vôli zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. Tento spôsob zrušenia spoluvlastníctva je prakticky daný najmä vtedy, keď sa iné spôsoby jeho zrušenia, prevodom spoluvlastníckeho podielu (podľa § 140 Občianskeho zákonníka) alebo dohodou spoluvlastníkov (podľa § 141 Občianskeho zákonníka) nedajú zrealizovať preto, že nie je možné dosiahnuť súhlasné prejavy vôle. Spôsob zrušenia podielového spoluvlastníctva a vyporiadania spoluvlastníkov, ak medzi nimi nedošlo k dohode, upravuje ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie uvádza nielen jednotlivé možné spôsoby zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ale uvádza aj poradie, v ktorom ich súd môže použiť. Predovšetkým má súd rozdeliť vec medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov, a iba ak rozdelenie veci nie je dobre možné, môže súd prikázať vec za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom. Tretí spôsob zrušenia a vyporiadania, t. j. nariadenie predaja s rozdelením výťažku podľa podielov, je až poslednou možnosťou, ku ktorej smie súd prikočiť iba v tom prípade, ak žiadny zo spoluvlastníkov vec nechce.

14. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že sú splnené podmienky na to, aby podielové spoluvlastníctvo strán sporu k predmetným nehnuteľnostiam bolo zrušené. V konaní bolo nesporné, že v danom prípade ide o podielové spoluvlastníctvo, ktorého predmetom je pozemok - parcela registra KNC parc. č.2928, druh pozemku: trvalý trávny porast o výmere 867 m² evidovaná na LV č. XXXX pre kat. úz. C.. Zástupca žalovaných súhlasil so zrušením podielového spoluvlastníctva, aj s navrhovaným spôsobom jeho vyporiadania, preto súd nemal žiadny dôvod na iné, než stranami sporu navrhované rozhodnutie, ktoré zároveň neodporuje zákonu. Súd teda zrušil predmetné podielové spoluvlastníctvo strán sporu a vyporiadal ho prikázaním dotknutých nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcu, a to za primeranú náhradu tak, ako to predpokladá § 142 ods. 1 OZ. Súd pri stanovení výšky primeranej náhrady za spoluvlastnícke podiely vychádzal zo skutočnosti, že zástupca žalovaných a žalobca sa dohodli na sume vo výške 2,- eura/m². Preto súd vychádzal pri určení výšky celkovej finančnej náhrady z ceny 2,- eura za 1 m² ako z ceny v konaní nespornej. Na podiel žalovaného 1/ na pozemku, t.j. 3/8 k celku pripadá výmera 325,13 m² predmetného pozemku, pričom finančná náhrada činí sumu 650,30 eur a na podiel žalovanej 2/ na pozemku, t.j. 1/16 k celku pripadá výmera 54,19 m² predmetného pozemku, pričom finančná náhrada činí sumu 108,40 eur. Preto súd zaviazal

žalobcu na zaplatenie finančnej náhrady za spoluvlastnícke podiely žalovaných 1/, 2/ na predmetnej nehnuteľnosti tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

15. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

16. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

17. Žalobca mal v konaní úspech, nakoľko súd jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu, nakoľko si však nárok na náhradu trov konania neuplatnil, súd preto rozhodol tak, že žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

-2-
27C/108/2024

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.